

Lagt fyrir fund velferðarráðs 16. september 2026

Tillaga fulltrúa Sjálfstæðisflokksins, Viðreisnar og Framsóknarflokksins um stöðumat, greiningu á flæði og árangri í þjónustu við heimilislauð fólk

Lagt er til að velferðarsviði verði falið að gera stöðumat á flæði einstaklinga í þjónustu við heimilislauð fólk, með sérstakri áherslu á leiðir úr neyðar- og tímabundnum úrræðum yfir í sjálfstæðari og varanlega búsetu, og skilgreina samhliða mælikvarða til að fylgjast með þróun og árangri þjónustunnar. Byggt verði á fyrirliggjandi gögnum og þarfagreiningum vegna neyðarskýla, tímabundins húsnæðis og íbúðakjarna. Sérstaklega verði skoðað hversu lengi einstaklingar dvelja í tímabundnum úrræðum, hversu stór hópur festist þar vegna skorts á viðeigandi næsta úrræði og hvaða hindranir standa í vegi fyrir því að fólk færist í sjálfstæðari og varanlega búsetu. Greint verði hvaða þjónustu- og húsnæðisúrræði skortir til að bæta flæðið. Jafnframt verði fylgst með því hvernig einstaklingum farnast eftir flutning í varanlega búsetu, hvort búsetan haldist og hvort stuðningur og eftirfylgni eftir flutning mæti þörfum þeirra. Greindir verði þættir sem geta ógnað búsetufestu og lagðar fram tillögur að úrbótum. Skilgreind verði grunnstaða og mælanleg markmið, meðal annars um bið, dvalartíma, flæði milli úrræða og búsetufestu. Gögn og skilgreiningar verði eftir því sem unnt er samanburðarhæf við eldri kortlagningar á heimilisleysi í Reykjavík. Markmiðið er að tímabundin úrræði séu raunverulega tímabundin og að árangur þjónustunnar felist ekki aðeins í því að fólk fái húsnæði heldur að það geti haldið heimili til framtíðar.

Greinargerð

Reykjavíkurborg býr nú yfir mun betri og reglulegri gögnum um heimilisleysi en þegar eldri heildarkortlagningar voru framkvæmdar. Því er ekki talin sama þörf og áður á sérstakri kortlagningu með löngu millibili. Mikilvægt er þess í stað að nýta fyrirliggjandi gögn markvisst til að fylgjast með þróun heimilisleysis, flæði fólks í gegnum þjónustukerfið og árangri þjónustunnar. Jafnframt verði þess gætt, eftir því sem unnt er, að gögn, skilgreiningar og framsetning séu samanburðarhæf við eldri kortlagningar svo áfram verði hægt að greina þróun heimilisleysis í Reykjavík til lengri tíma.

Sérstaklega er mikilvægt að fá skýra mynd af leið fólks úr neyðarúrræðum og tímabundnu húsnæði yfir í sjálfstæðari og varanlega búsetu. Tímabundið húsnæði á að vera tímabundin lausn. Ef einstaklingar dvelja þar lengur en þörf krefur vegna skorts á viðeigandi húsnæði, stuðningi eða öðrum úrræðum þarf að greina hvar flöskuhálsarnir liggja, hvaða hindranir standa í vegi fyrir því að fólk komist áfram og hvaða úrræði skortir.

Árangurinn felst þó ekki aðeins í því að einstaklingur fái úthlutað húsnæði. Fylgjast þarf með því hvernig fólki farnast eftir flutning, hvort búsetan haldist og hvort stuðningur og eftirfylgni sé nægileg til að viðkomandi geti haldið heimili til framtíðar. Þar geta meðal annars skipt máli stuðningur við heimilishald og fjármál, félagsleg tengsl og mörk og samskipti við nærumhverfið.

Með skýrri grunnstöðu og mælikvörðum á bið, dvalartíma, flæði milli úrræða og búsetufestu verður hægt að greina hvar fólk festist, hvers vegna, hvaða úrræði vantar og hvort fólki farnast vel þegar það kemst áfram. Sú þekking nýtist síðan til markvissra

umbóta og til að greiða leið fólks frá neyðar- og tímabundnum úrræðum yfir í örugga og varanlega búsetu.